

NKA Ismeretterjesztő és Környezetkultúra Kollégiuma nyílt pályázata

Altéma kódszáma:201108/110

Könyvtári találkozások

Bács-Kiskun Megyei Ismeretterjesztő programok

Pályázati beszámoló 2017. tavasz-nyár

A Katona József Könyvtár diák és felnőtt olvasóinak, látogatóinak 2017 első félévében az NKA Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma nyílt pályázata könyvtári találkozások keretében kínált tartalmas programokat. Ebben a pályázati ciklusban 13 programot valósítottunk meg Kecskeméten, a Katona József Könyvtárban és egy vidéki helyszínen, Tiszakécskén, az Arany János Művelődési Központ és Könyvtárban. A programokon a részvétel mindenki számára nyitott és ingyenes volt.

A tizenhárom programnak összesen 701 résztvevője volt. Egy-egy előadáson átlagosan 54-en vettek részt. A legnagyobb látogatottsága Rakonczi János a környezetkultúra témakörében megtartott előadásának, és két könyvbemutatónak volt. Lator László: Szabad szemmel esszékötetének, valamint Kada Erika-Bella Rózsa: Áprily Lajos vallásos lírája című könyvének.

A környezetkultúra, környezeti hatások, környezetvédelem témakörében két tartalmilag egymásra épülő előadást szerveztünk: **Globális környezeti változások, klímaváltás és hazai következményei.** A környezeti váltás hatása és a környezeti kultúra hazánkban. Az előadást Prof. **Dr. Rakonczi János** geográfus, egyetemi tanár, MTA doktora tartotta.

Az átfogó, informatív sok fotóval, térképpel, grafikonnal szemléltetett bevezető előadáson olyan témák kerültek terítékre, mint mit jelent a globális környezetváltozás, klímaváltozás, mik ennek bizonyítékai, milyen környezeti hatásokkal, következményekkel kell számolni? Az előadáson a város számos középiskoláiból, vettek részt diákok, tanárok és érdeklődő felnőttek. A nagyszámú aktív hallgatóság számtalan kérdést fogalmazott meg a témát érintően.

Tartalmilag ehhez kapcsolódó előadás, ami **a klímaváltozás, az éghajlatváltozás várható következményei, környezeti, gazdasági és társadalmi hatását vizsgálta a Duna-Tisza közén.** Ebben a téma szakértője bemutatta a globális felmelegedés modellezhető folyamatait, tágabb és szűkebb környezetünkre, érintette az éghajlatváltozás rövid és hosszú távú hatását, és a várható következményeit, védekezési alternatíváit. Előadást **Dr. Hoyk Edit** geográfus, kutató tartotta. A programot Tiszakécskén, a könyvtárban is hallhatták diákok és érdeklődő felnőttek. Kérdések és válaszok fogalmazódtam meg az elsivatagosodás, az éghajlati változás, a károsanyag-kibocsátása hatásaival kapcsolatban.

A két előadáshoz a téma jobb megismerését, feldolgozását segítő tematikus, ajánló bibliográfia készült, aminek nyomtatott változatát megkapták a középiskolák, elektronikus változata mindenki számára elérhető a könyvtár honlapján.

Család 2.0 együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig. Előadó: Prof. Dr. Somlai Péter szociológus, egyetemi tanár. A Házasság Hete programsorozat keretében tartott előadás.

A családi kapcsolatrendszer elmélete és a mindennapi élet gyakorlatában, témában tartott előadást a családkutató. Az előadáson olyan kérdések vizsgálatára került sor, mint hogyan alakult ki és hogyan változott meg a polgári család? Milyenek voltak és lettek a család ellenében születő kommunák? Milyen jelenkori formái vannak férfiak és nők, szülők és gyerekek együttélésének? A társadalmakban a család, a családi élet és az életformák pluralizációja milyen változásokat hozott? Ezekre a kérdésekre válaszolt az előadás.

Mindszenty József. Életmű történeti keretben előadó: Dr. Balogh Margit történész

A Mindszenty-kutató, az 1500 oldalas nagymonográfia szerzője alapos szakmai pontossággal adott átfogó képet a bíboros, hercegprímás küzdelmes életéről. Az előadás bemutatta a XX. század egyik meghatározó magyar közszereplőjét, a korszakot, a hercegprímás egyházi és politikai szerepét, miközben számos fontos új információval szolgált a magyar katolikus egyházzal, a magyar kereszténység helyzetéről és nem utolsósorban Magyarország XX. századi történelméről. A hallgatóság között többen átélték ezeket az éveket, eseményeket, személyes élményeket őriztek a bíborosról. Az előadás résztvevői mind a korszakról, mind az életműről mélyebb összefüggésekkel lettek gazdagabbak.

A Kiegyezés helye a nemzeti emlékezetben : Egy 150 éves történet címmel Cieger András
PhD történész tartott előadást

Horizontális keretben mutatta be a kiegyezés történelmi előzményeit, lényeges sarokpontjait, kompromisszumait és a nemzetközi politikai erőterben betöltött hatását. Bemutatta azokat a történelmi személyiségeket, akik a Kiegyezés létrejöttében meghatározó szerepet töltek be. (Deák Ferenc, Andrássy Gyula, Teleki László) Áttekintette a gazdasági kiegyezés és a nemzetiségek ügyét is. Értékelésében választ kaptunk olyan kérdésekre, mint, hogy miért tartották a nagyhatalmak az I. világháború végéig az európai egyensúly szempontjából szükségesnek a Monarchia létét, miért volt reális a kompromisszum.

Felelősségre vonás vagy büntetés A magyarországi németek elhurcolása, integrálása, kitelepítése
Előadó: **Dr. Tóth Ágnes** történész

A történész, kisebbség-kutató szisztematikus szakmai pontossággal, objektíven foglalta össze Magyarország és Kelet-Közép-Európa XX. századi történetén belül a régió nemzetiségeinek legújabb-kori történetét, a nemzetiségpolitika változásait, és a második világháborút követő kényszermigrációt ki-, be-, és áttelepítéseket. A témában folytatott kutatásai, interjúi az (oral history) alapján, az egyéni sorstragédiák bemutatásával tette szemléletessé az előadását.

A Költészet napján vendégünk volt **Lator László**, Kossuth-díjas költő műfordító, esszéista. **Szabad szemmel** címmel megjelent esszékötetének bemutatására került sok.

A beszélgetést Füzi László irodalomtörténész vezette. Az est során olyan kérdések kerültek szóba, mint: hogyan alakult ki a vers iránti szeretete? Milyen a jó műfordítás? Mit jelentett a műfordítás a vers és a versek megismerésében? Mi a vers és mi nem? Mi a különbség az irodalomelméleti és a „gyakorlati” irodalmi tudás között? Visszaemlékezéseiben elmesélte Orosz Lászlóval való kapcsolatát is. Az esszékötetből részleteket olvasott fel Ráckevei Anna Jászai Mari-díjas színművész.

Zenei és életforma forradalom. Jazz, beat, rock előadó: Jávorszky Béla Szilárd zenei szakíró

Az előadás választ adott olyan kérdésekre, hogyan találkozott a több évszázados európai zenei hagyomány és az afrikai népzene egy harmadik kontinensen, és milyen folyamatokat indított el mindez a XX. század hajnalán? A téma megközelítése nem csupán zenetörténeti, hanem komplex művelődéstörténeti előadás volt, melyben az előadó bemutatta, milyen intenzíven hatottak a társadalmi változások a zenére a XX. században. A téma legnagyobb hazai szakértője, számtalan e témában megjelent könyv szerzője, felvázolta a korszak új zenei képletét, melyben: Country & Western + Rhythm & Blues = Rock & Roll (a kifejezés - mint megtudtuk - a 'hajók' az előre-hátra mozgására utal). A program a lelkes közönség kérdéseivel zárult. A programról interjúban tudósított a Kecskeméti Városi Televízió

<https://www.youtube.com/watch?v=eorpwA32yIQ>

Az Ünnepi Könyvhét ideje alatt valósítottuk meg író-olvasó találkozóinkat. Célunk kortárs magyar irodalom népszerűsítése, a költő eddigi pályájának bemutatása, különösen a fiatalok, diákok körében.

Kántor Péter József Attila-díjas költő, műfordító új verseskötetének bemutatására került sok **Valahol itt** címmel. A költővel Füzi László irodalomtörténész beszélgetett.

A költő legutóbb 2012-ben Köztünk maradjon, „*Gyere, beszéljük ezt meg. Kezdjük el!*” címmel jelentkezett önálló verseskötettel. A most megjelent gyönyörű lírakötetében, az életmű eddigi nagy témái és motívumai némiképp más perspektívát kapnak. Munkásságában a privát és a közélet szálai elválaszthatatlanul közel esnek egymáshoz, ebből az újabb izgalmas közérzetversek születtek, olyan darabok, amelyekben a lírai én életének különböző terei összekapcsolódnak. A költővel Füzi László irodalomtörténész beszélgetett. Az esten a szerző felolvasott költeményeiből.

Pataki Éva Még egy nő Könyvbemutató Közreműködött: Csapó Virág színművész

A Balázs Béla-díjas forgatókönyvíró, dramaturg, és dokumentumfilm rendező 2002-ben megjelent könyvének átdolgozott, felújított kiadása igazi meglepetés az olvasóknak, mert semmit nem avult el az idők folyamán. A megírt élethelyzetek, hétköznapi kapcsolattörténetek aktuálisabbak, mint valaha. A beszélgetés során szóba került a nemek közti presztízsharcok, a család megváltozott szerkezete, a generációk párbeszéde, a mozaiksalád, a partnerkapcsolatok válságai és feloldásának dilemmái. Az esten Csapó Virág, a Katona József Színház művésze olvasott fel részleteket a regényből.

Kada Erika-Bella Rózsa "Tündér határon túl" Áprily Lajos vallásos költészete Könyvbemutató és kiállítás.

A könyvtár mindig fontosnak tartotta a helyi szerzők alkotásainak bemutatását. Ezúttal **Kada Erika-Bella Rózsa: „Tündér-határon túl” Áprily Lajos vallásos költészete** című kötetének könyvbemutatójára került sor.

A kötetet dr. Tokics Imre főiskolai tanár méltatta. A programban közreműködtek: Kada Melinda (hegedűn), zongorán kísérte Révész László zongoraművész, Sirkó Anna és Sirkó László a Katona József Színház művészei, valamint a Katona József Könyvtár Nőikara. Előadásukban Áprily Lajos- Sallay Gergely. Annának hívták versciklus adaptációjának ősbemutatóját hallhatták. Vezényelt: Virág Barnabás karnagy. A programot gazdagította a kötet illusztrációiból készült részkarci kiállítás is. A programról hírt adott a Kecskeméti Városi Televízió.

A reformáció 500. évfordulója alkalmából a Múzeumok Éjszakája 2017-es rendezvényén "A reformáció emlékei Kecskeméten" címmel Székely Gábor történész, művészettörténész tartott előadást.

Az elmúlt 5 évszázad alatt számos várostörténeti, műemléki, művészettörténeti esemény és épület köszönheti létét a református gyülekezetnek. A templomok épületei, a református egyház által fenntartott iskolák, a könyvtárak, a Ráday-múzeum, a reformátustemető síremlékei, a református egyház vezetőinek házai – mind-mind Kecskemét város művészeti értékeit gazdagította. A vetített képes előadás során az előadó részletesen szólt a reformációnak köszönhető épületek, azok építészeti és díszítőművészeti jellegzetességeiről. A református egyház által az egyes korokban az istentiszteleteken használt jellegzetes kegytárgyak is az előadás részét képezték. A nagy felkészültségű és mindig élvezetes stílusú előadó népes közönség előtt tartotta meg érdekes ismeretterjesztő előadását.

Az előadáshoz, könyvbemutatókhoz a könyvtár gyűjteményéből és internetes forrásokból válogatva ajánló bibliográfiák készültek a témához kapcsolódóan, ezzel is elősegítve a tartalom mélyebb megismerését, továbbá a könyvtár gyűjteményének és szolgáltatásainak népszerűsítését.

<http://www.bacstudastar.hu/documents/10804/143d3cb5-a27e-4654-917d-b016867bd952>

<http://www.bacstudastar.hu/documents/10804/8b4dcac1-20d6-4dce-bc97-5a206b5829d8>

<http://www.bacstudastar.hu/documents/10804/a76824dc-4f00-4aca-a9eb-259289f743b7>

A „Nem középiskolás fokon...” ismeretterjesztő olvasásnépszerűsítő hosszú múltra visszatekintő sorozatunkban összesen 8 előadást tartottunk. A sorozat előadásaihoz elégedettségi kérdőíves vizsgálatot is készítettünk. Az értékelő, véleménykérő kérdőíveket a résztvevők önkéntes alapon, név nélkül tölthették ki. A felmérés eredményét minden előadásorozat után összegeztük, melyek fontos támpontot adnak a következő sorozat tartalmi kialakításában is.

Kérdőíves felméréseink és a szóbeli visszajelzések alapján úgy gondoljuk, hogy sikerült mindig megújuló tartalommal, értékes információkat és hasznos időtöltést nyújtani középiskolásoknak, főiskolásoknak és a felnőtt érdeklődőknek egyaránt.

Kecskemét, 2017. augusztus 25.

Ramháb Mária
megyei könyvtárigazgató
főtanácsos